

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Γεώργιος Καμπουράκης - Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Μ.Π.Ε.Σ
Μαρία Καρύδα - Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήματος Μ.Π.Ε.Σ

Αναστασία Δούμα - ΕΕΔΙΠ Σχολής Θετικών Επιστημών

Μάριος Αναγνωστόπουλος – Ιωάννα Τόπα
Υποψήφιοι Διδάκτορες Τμήματος Μ.Π.Ε.Σ

Άσκηση 2

**ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ
ΑΠΟ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ**

DRP

- Το Σχέδιο Ανάκαμψης από Καταστροφή (Disaster Recovery Plan - DRP) αφορά κυρίως καταστροφές μεγάλης έκτασης που προσβάλλουν κυρίως τα πληροφοριακά συστήματα ενός οργανισμού.

Σκοπός

- Σκοπός του Σχεδίου Ανάκαμψης είναι να καθορίσει πολιτικές και διαδικασίες ώστε να διασφαλιστεί η αποκατάσταση και η συνέχιση της λειτουργίας των πληροφοριακών συστημάτων ακόμα και μέσω της μεταφοράς της λειτουργίας τους σε εναλλακτικές εγκαταστάσεις.
- Εστιάζει στα πληροφοριακά συστήματα του οργανισμού.

Μοναδικότητα

- Κάθε Σχέδιο Ανάκαμψης είναι μοναδικό, αφού κάθε οργανισμός διαθέτει διαφορετικούς πληροφοριακούς πόρους, έχει διαφορετικό μοντέλο λειτουργίας και διαφορετικές απαιτήσεις – ανάγκες ασφάλειας.

Σχεδιασμός Σχεδίου Ανάκαμψης από Καταστροφή

- Η διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης ενός Σχεδίου Ανάκαμψης από Καταστροφή ακολουθεί τα εξής βήματα:
  - 1) Καθορισμός Στόχων Σχεδίου (δείκτες ανάκαμψης)
  - 2) Ανάλυση Επιχειρησιακών Επιπτώσεων
  - 3) Εντοπισμός προληπτικών μέτρων
  - 4) Επιλογή στρατηγικών ανάκαμψης
  - 5) Ανάπτυξη Σχεδίου Ανάκαμψης
  - 6) Δοκιμές και εκπαίδευση
  - 7) Συντήρηση και επικαιροποίηση

Δείκτες Ανάκαμψης

- Για να σχεδιάσουμε ένα Σχέδιο Ανάκαμψης χρειάζεται να καθορίσουμε τους εξής δείκτες ανάκαμψης:
  - **Μέγιστο Ανεκτό Χρόνο εκτός λειτουργίας:** μετά την παρέλευση του χρόνου αυτού οι επιπτώσεις από τη διακοπή λειτουργίας είναι μη αποδεκτές από τον οργανισμό.
  - **Επιδιωκόμενο Χρόνο Ανάκαμψης:** ο μέγιστος χρόνος που θέτουμε ως στόχο για την ανάκαμψη της λειτουργίας.
  - **Επιδιωκόμενο Σημείο Ανάκτησης:** το χρονικό σημείο (πριν τη διακοπή λειτουργίας) στα οποία τα δεδομένα είναι ανακτήσιμα, χρησιμοποιώντας τα πιο πρόσφατα αντίγραφα ασφαλείας.

Αξιολόγηση των επιχειρησιακών επιπτώσεων από καταστροφή

- Αξιολογούμε (σε κλίμακα χαμηλή-μεσαία-υψηλή) τις επιπτώσεις στις κρίσιμες επιχειρησιακές λειτουργίες σε σχέση με τα ακόλουθα :
  - Οικονομικές επιπτώσεις
  - Λειτουργικές - παραγωγικές επιπτώσεις
  - Επιπτώσεις στη φήμη
  - Επιπτώσεις στην υγεία / σωματική ακεραιότητα
  - Νομικό / κανονιστικό πλαίσιο
- Το άθροισμα των βαθμών επίπτωσης για όλες τις κατηγορίες επιπτώσεων συνιστά το *δείκτη κρισιμότητας* κάθε λειτουργίας.

α/α	Κρίσιμη Λειτουργία	Μεγ. Ανεκτ. Χρόνος εκτός Λειτουργίας	Δείκτης κρισιμότητας (χαμηλός-μεσαίος- υψηλός)	Επιδιωκόμενο Σημείο Ανάκτησης

Αναγνώριση πληροφοριακών πόρων

- Για κάθε κρίσιμη λειτουργία, καταγράφουμε τους πληροφοριακούς πόρους (εξοπλισμό, εφαρμογές, συστήματα, ανθρώπους, δεδομένα) που χρησιμοποιούν και καθορίζουμε τη μέγιστη ανοχή απώλειας δεδομένων

α/α	Πληρόφ. Σύστημα	Πληροφ. Πόρος	Μεγ. Ανεκτ. Χρόνος εκτός Λειτουργίας	Δείκτης κρισιμότητας	Επιδιωκόμενο Σημείο Ανάκτησης

Εντοπισμός προληπτικών μέτρων ασφάλειας

- Καταγράφουμε μέτρα που μπορεί να βοηθήσουν στην πρόληψη ή έγκαιρη διάγνωση πιθανών καταστροφών ώστε να περιοριστούν οι συνέπειές τους.
  - Π.χ. : εφεδρικά συστήματα αδιάλειπτης παροχής ενέργειας, ανιχνευτές πυρασφάλειας, συστήματα ελέγχου πρόσβασης κλπ.

Επιλογή στρατηγικών ανάκαμψης

A) Ανθρώπινου δυναμικού: πώς θα διασφαλίσει ο οργανισμός τις γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται. Πιθανές στρατηγικές:

- Τεκμηρίωση του τρόπου εκτέλεσης κρίσιμων λειτουργιών και λειτουργίας κρίσιμων συστημάτων
- Κατάρτιση προσωπικού υπεργολάβων ή άλλων επιχειρηματικών μονάδων
- Βασικές δεξιότητες σε πολλά άτομα
- Συστήματα διατήρησης και διαχείρισης της επιχειρησιακής γνώσης

Επιλογή στρατηγικών ανάκαμψης

Β. Εγκαταστάσεις

Τύπος	Κόστος	H/W	Τηλεπικοινωνίες	Χρόνος	Θέση
Cold	Χαμηλό	-		Μεγάλος	Σταθερή
Warm	Μεσαίο	Μερικώς	Μερικώς/Πλήρως	Μέσος	Σταθερή
Hot	Μεσαίο/ Υψηλό	Πλήρως	Πλήρως	Μικρός	Σταθερή
Mobile	Υψηλό	Εξαρτάται	Εξαρτάται	Εξαρτάται	Κινητή
Mirrored	Υψηλό	Πλήρως	Πλήρως	0	Σταθερή

Επιλογή στρατηγικών ανάκαμψης

Γ. **Πληροφορίες:** Βασική στρατηγική ανάκαμψης πληροφοριών είναι τα εφεδρικά αντίγραφα ή αντίγραφα ασφαλείας (backup). Η Στρατηγική ανάκαμψης πρέπει να καλύπτει και το πώς ανακτούμε πληροφορίες που δεν έχουν αποτυπωθεί σε αντίγραφα ασφαλείας και όσες τυχόν δεν είναι σε ηλεκτρονική μορφή (πχ έντυπα).

Επιλογές:

- Πλήρες backup
- Διαφορικό (differential) backup: περιλαμβάνει τα αρχεία που έχουν τροποποιηθεί από το πιο πρόσφατο πλήρες
- Άλλα θέματα:
  - Συχνότητα λήψης
  - Χώρος φύλαξης αντιγράφου
  - Διαδικασία ανάκτησης
  - Χρόνος διατήρησης

Περιεχόμενο Σχεδίου Ανάκαμψης (Εργασίας)

1. Γενικά Στοιχεία

Συνοπτική περιγραφή του Οργανισμού, της λειτουργίας και των πληροφοριακών συστημάτων

2. Στόχοι του Σχεδίου

– Αποτελέσματα της Ανάλυσης Επιχειρησιακών Επιπτώσεων, με προσδιορισμό των κρίσιμων λειτουργιών του οργανισμού, των πληροφοριακών πόρων που χρησιμοποιούνται για τις κρίσιμες λειτουργίες (Πίνακες) και των δεικτών ανάκαμψης.

3. Καταγραφή προληπτικών μέτρων

4. Στρατηγικές Ανάκαμψης

– Για το ανθρώπινο δυναμικό, τα δεδομένα και τις εγκαταστάσεις

Περιεχόμενο Σχεδίου Ανάκαμψης

- Ένα ολοκληρωμένο Σχέδιο ανάκαμψης περιλαμβάνει ακόμα **(ΔΕΝ είναι μέρος της εργασίας)**:
  - Καταγραφή των Ρόλων και αρμοδιοτήτων για την εφαρμογή του Σχεδίου
  - Απαραίτητες ενέργειες αντιμετώπισης
  - Πλάνο ελέγχου, δοκιμών και εκπαίδευσης.
  - Πρόγραμμα συντήρησης και επικαιροποίησης του Σχεδίου.
  - Οικονομικά στοιχεία για το κόστος ανάκαμψης

Οδηγίες για την εργασία

- Να εκπονήσετε Σχέδιο Επιχειρησιακής Συνέχειας για τη Γραμματεία του ΜΠΕΣ. Ως οργανισμό θα εκλάβετε το ΜΠΕΣ, θα καταγράψετε τις κρίσιμες λειτουργίες και την πληροφοριακή υποδομή της Γραμματείας.
- Η Εργασία σας θα περιλαμβάνει τα σημεία 1, 2, 3, 4 του Σχεδίου (διαφ. 14) και πρέπει να αναρτηθεί στο eClass έως 24/4.